

Bokmål

Eksamensinformasjon	
Eksamenstid	Eksamen varer i 5 timer. Delen uten og delen med hjelpemidler skal deles ut samtidig. Delen uten hjelpemidler skal leveres etter 1 time. Etter 1 time kan kandidaten bruke hjelpemidler. Delen med hjelpemidler skal leveres innen 5 timer.
Del uten hjelpemidler	Vanlige skrivesaker, passer, linjal med centimetermål og vinkelmåler.
Del med hjelpemidler	Alle hjelpemidler er tillatt, med unntak av internett og andre verktøy som tillater kommunikasjon.
Framgangsmåte	Delen uten hjelpemidler har 5 oppgaver. Delen med hjelpemidler har 8 oppgaver. Der oppgaveteksten ikke sier noe annet, kan du fritt velge framgangsmåte. Dersom oppgaven krever en bestemt løsningsmetode, kan en alternativ metode gi lav/noe uttelling. Bruk av digitale verktøy som regneark, programmering, graftegner og CAS skal dokumenteres.
Veiledning om vurderingen	Poeng er bare veiledende i vurderingen. Karakteren blir fastsatt etter en samlet vurdering. Det betyr at sensor vurderer i hvilken grad du • viser regneferdigheter og matematisk forståelse • gjennomfører logiske resonnementer • ser sammenhenger i faget, er oppfinnsom og kan ta i bruk fagkunnskap i nye situasjoner • kan bruke hensiktsmessige hjelpemidler • forklarer framgangsmåter og begrunner svar • skriver oversiktlig og er nøyaktig med utregninger, benevninger, tabeller og grafiske framstillinger • vurderer om svar er rimelige
Andre opplysninger	Kilder for bilder, tegninger osv. • Ski: www.visitoslo.com (10.05.2021) • Dyrespor: https://pixabay.com/no/ (03.10.2021) • Silhuett: https://pixabay.com/no/ (03.10.2021) • Andreas og Markus: https://pixabay.com/no/ (03.10.2021) Andre bilder, tegninger og grafiske framstillinger: Utdanningsdirektoratet

DEL 1

Uten hjelpemidler

Oppgave 1 (2 poeng)

Likningen for en linje ℓ er gitt ved $y = -2x + 9$

En annen linje m er parallell med linjen ℓ og går gjennom punktet $(5, -6)$.

Bestem likningen for linjen m .

Oppgave 2 (2 poeng)

Om en rettvinklet trekant ABC får du vite at

- $\cos \angle A = \frac{1}{2}$
- $\sin \angle C = \frac{1}{2}$
- $AB = 4$

Bestem AC .

Oppgave 3 (3 poeng)

Løs likningen

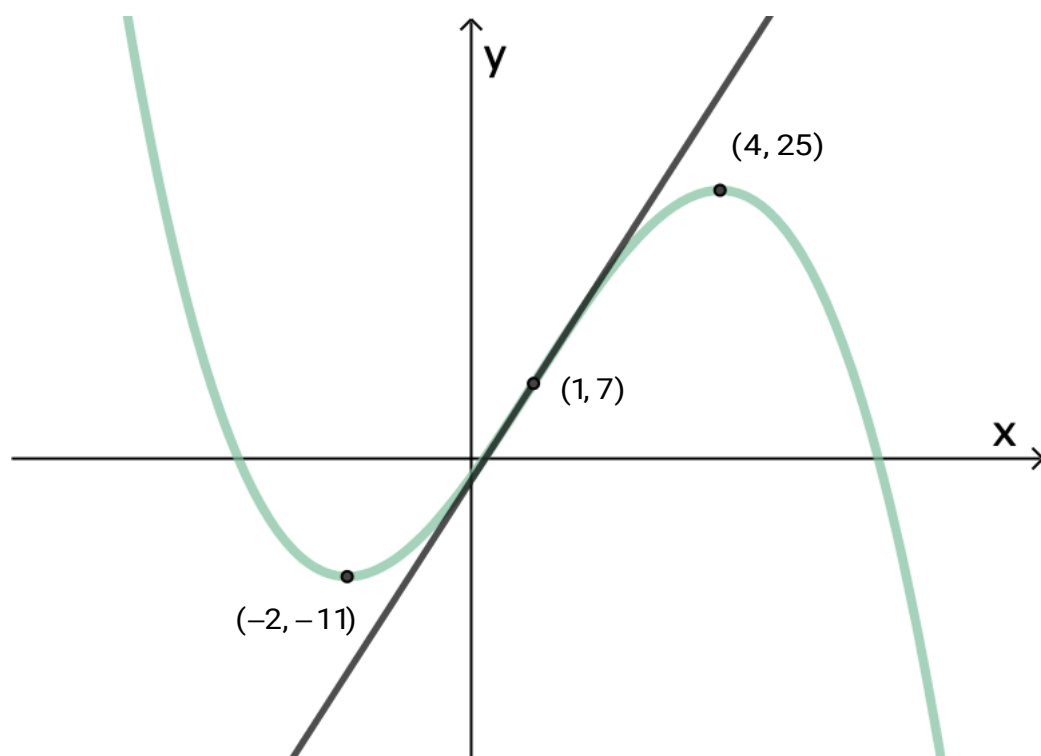
$$x^3 + 2x^2 - 7x + 4 = 0$$

Oppgave 4 (2 poeng)

Vis at likningssystemet ikke har løsning

$$\begin{cases} x^2 + 2x - y = -1 \\ x + y = -2 \end{cases}$$

Oppgave 5 (3 poeng)

Ovenfor ser du grafen til en tredjegradsfunksjon f . Grafen har bunnpunkt $(-2, -11)$ og toppunkt $(4, 25)$. Likningen for tangenten til grafen i punktet $(1, 7)$ er $y = 9x - 2$.

Skisser grafen til den deriverte funksjonen, f' .

DEL 2

Med hjelpemidler

Oppgave 1 (4 poeng)

En nettbutikk vil starte salg av en ny type ski 1. november 2022.

Anta at funksjonen s gitt ved

$$S(x) = 0,75x^3 - 59,5x^2 + 1200x, \quad x \in [0, 52]$$

kan brukes som en modell for hvor mange par ski $S(x)$ butikken vil kunne selge per uke x uker etter salgsstart.

- a) Hvor mange uker vil butikken kunne selge mer enn 5000 par ski, ifølge modellen?
- b) Bestem den momentane vekstfarten til funksjonen S når $x = 30$.
Gi en praktisk tolkning av svaret.

Oppgave 2 (8 poeng)

En dyrebestand består i dag av 500 dyr. En forsker antar at bestanden vil doble seg i løpet av de ti neste årene.

- a) Sett opp en modell $L(x)$ som viser hvor mange dyr det vil være i bestanden om x år, dersom vi antar at bestanden øker lineært.
- b) Sett opp en modell $E(x)$ som viser hvor mange dyr det vil være i bestanden om x år, dersom vi antar at bestanden øker eksponentielt.
- c) Tegn grafen til funksjonen F gitt ved

$$F(x) = L(x) - E(x) \quad , \quad x \in [0, 13]$$

- d) Bestem toppunktet på grafen til F og skjæringspunktene mellom grafen til F og hver av de rette linjene $x = 12$ og $y = 12$.

Gi en praktisk tolkning av svarene du får.

Oppgave 3 (2 poeng)

$$\begin{cases} 4x + 2y = 3 \\ s \cdot x + y = 2 \end{cases}$$

Hvilken verdi må s ha for at likningssystemet ikke skal ha løsning?

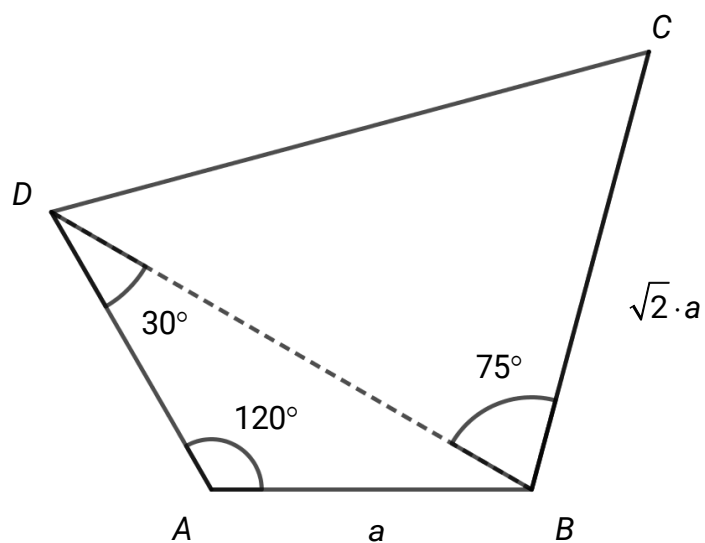
Oppgave 4 (3 poeng)

I dag er Monica 72 år yngre enn Sissel.
Om fem år vil Sissel være fire ganger så gammel som Monica.

Hvor mange år er Monica og Sissel i dag?

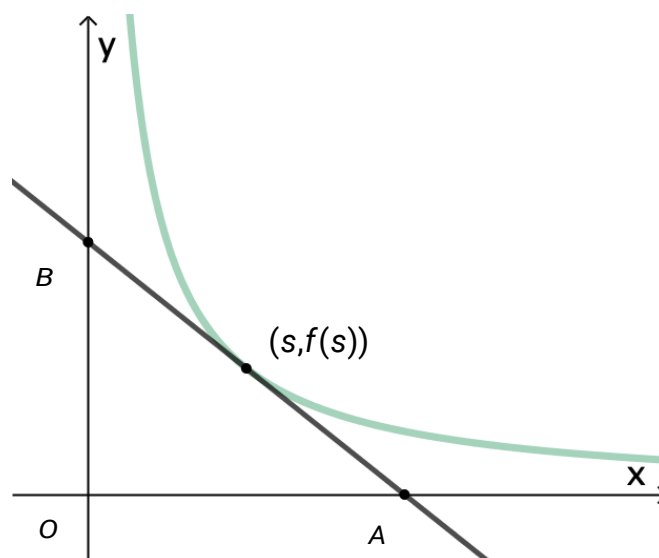
Oppgave 5 (6 poeng)

Gitt firkanten $ABCD$.

- a) Vis at $BD = \sqrt{3} \cdot a$
- b) Bestem et eksakt uttrykk for omkretsen av firkanten.
- c) Bestem a slik at arealet av firkanten blir lik $\sqrt{3}$

Oppgave 6 (5 poeng)

Skissen ovenfor viser grafen til funksjonen f gitt ved $f(x) = \frac{1}{x}$ og tangenten til grafen i punktet $(s, f(s))$.

a) Vis at likningen for tangenten er

$$y = -\frac{1}{s^2} \cdot x + \frac{2}{s}$$

Tangenten skjærer koordinataksene i punktene A og B .

b) Bestem koordinatene til A og B uttrykt ved s .

c) Bestem arealet av $\triangle OAB$.

Oppgave 7 (8 poeng)

Figur 1

Figur 2

Marius og Maria arbeider i en dagligvarebutikk. De skal stable bokser med erter.

Marius stabler boksene som vist i figur 1.

I figur 1 har han laget et tårn med fire etasjer.

- a) Hvor mange bokser trenger Marius for å lage et tårn med 20 etasjer dersom han stabler boksene på denne måten?

Marius har 400 bokser.

- b) Hvor mange etasjer vil det være i det største tårnet han kan lage?

Maria vil stable boksene som vist i figur 2.

I figur 2 har hun laget et tårn med tre etasjer.

- c) Hvor mange bokser trenger Maria for å lage et tårn med 20 etasjer dersom hun stabler boksene på denne måten?

Maria har 4000 bokser.

- d) Hvor mange etasjer vil det være i det største tårnet hun kan lage?

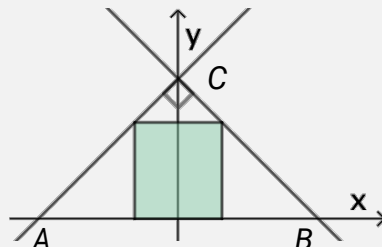
Oppgave 8 (12 poeng)

Klassen til Andreas og Markus arbeider med oppgaven nedenfor.

Et rektangel er innskrevet i en likebeint, rettvisklet trekant ABC som vist på figuren.

Hypotenusen AB i trekanten har lengde $2a$.

Undersøk hvor stort areal rektangelet kan få.

Andreas og Markus diskuterer hvordan de skal komme i gang og vurderer ulike strategier.

Skal vi først sette $a=2$ og tegne trekanten?
Vinkel A og vinkel B er jo 45° , så det klarer vi.
Kan vi bruke datamaskinen til dette?

Ja, og så tegner vi ulike rektangler som er innskrevet i trekanten og finner arealene av disse.

Etterpå kan vi tegne trekanten når $a=3$.
Vi må være litt systematiske. Her er en tabell vi kan bruke som utgangspunkt. Kanskje vi ser et mønster? En sammenheng mellom verdien av a og det største arealet rektangelet kan få?

Lengde rektangel	1	2	3	4	5	6	7
Areal rektangel når $a=2$							
Areal rektangel når $a=3$							
Areal rektangel når $a=4$							

Etterpå må vi prøve å bevise at sammenhengen vi kommer fram til gjelder generelt, altså for alle verdier av a .

Trine og Nora sier at de har funnet ut at den rette linja gjennom B og C er gitt ved $y = -x + a$. Kan det stemme?

Arealet av rektangelet er jo lengde $\cdot$ bredde. Vil det da bli $2x \cdot y$?

Ta utgangspunkt i og kommenter det Andreas og Markus har funnet ut og løs oppgaven klassen har fått.

Blank side

Blank side